

NY ANALYSEMODEL ÅBNER ØJNENE FOR ANDERLEDES BYPLANLÆGNING

Konsulentvirksomheden BDO har udviklet en ny analysemodel, der kan hjælpe kommuner til at beregne økonomiske konsekvenser ved til- og fraflytning. Modellen bygger blandt andet på data fra Danmarks Statistik og er udviklet til at give kommunerne et mere solidt grundlag at stå på i forhold til den fremadrettede byplanlægning.

Af Kim Brejnholt Hansen

Gribskov Kommune kontaktede i 2015 konsulentvirksomheden BDO for at få analyseret, hvad tilflyttere betyder for kommunens økonomi. Analysen skulle bruges til planlægning af en del nye boligområder. Det fortæller Bjarne Roerup Rom, der er senior manager i BDO Danmark og har været projektleder på udviklingen af modellen.

- Gribskov Kommune havde en hel række områder, som de skulle udbygge og var derfor i gang med en større byplanlægningsopgave. Nogle af overvejelserne handlede om, hvilke boliger der skulle bygges og hvilken slags borgere de pågældende boligtyper kunne

forventes at tiltrække. Der kan laves en masse beregninger på, hvad omkostningerne er ved at få byggemodnet nogle områder, få lavet veje og eventuelt daginstitutioner og skoler. Men hvordan ser det så ud med den indtægt, som folk kommer med? Hvilke udgifter må de forventes at påføre kommunen og hvad er nettoresultatet af det? Det var ligesom udgangspunktet, fortæller han.

» **Det kan være ret store og komplekse programmer som tager lang tid for kunden selv at udvikle**

En del af de indtægter, som nye borgere kommer med, vil være i form af penge fra staten i forbindelse med den kommunale udligningsordning. BDO kontaktede derfor Danmarks Statistik, som hvert år leverer de data til Økonomi- og Indenrigsministeriet, som ministeriet bruger til udregninger i den kommunale udligning.

- For at lave den udligning så bruger ministeriet nogle objektive kriterier, og her leverer vi i Danmarks Statistik mange af grunddataene. Som udgangspunkt leverer vi data på kommuneniveau, fortæller Ole Schnor, der er chefkonsulent i DST Consulting i Danmarks Statistik.

Kriterier for udligning

Økonomi- og Indenrigsministeriet bruger en lang række kriterier til udregning af udligningen mellem kommunerne. Nogle af parametrene er for eksempel antallet af personer uden en erhvervsuddannelse, antal indvandrere og efterkommere, handicappede personer, personer med en lav indkomst, antal børn af enlige forsørgere og antallet af enlige ældre. Derudover er der parametre omkring boligforhold. Det er de data som også BDO bruger i deres model.

- Det vi har gjort for BDO er at give dem oplysninger om fx, hvilke børn af enlige forsørgere der er i den pågældende kommune. På den måde markerer vi alle borgere i kommunen med de her kriterier på personniveau. Derefter lægger vi det i Danmarks Statistiks forskerord-

Fortsætter på side 6 ▶

FAKTA #1

Den kommunale udligningsordning

Der er stor forskel på de økonomiske vilkår for de 98 danske kommuner på grund af forskelle i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Med udligningsordninger søges det at udjævne disse forskelle, så kommunerne har mulighed for at finansiere nogenlunde samme serviceniveau ved nogenlunde samme skatteprocent. Udligningsordningen er delvist statsfinan-

sieret via en række tilskud til kommunerne. Danmarks Statistik leverer årligt en del af det datamateriale, som indgår i Økonomi- og Indenrigsministeriets beregning af kommunernes udgiftsbehov i form af en række kriterier fx børn af enlige forsørgere, borgere uden beskæftigelse og indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Foto: Imageselect

fortsat fra side 4

ning, hvor CPR-numrene bliver erstattet med et løbenummer, så folk er anonymiseret. Derfra kan BDO så lave nogle beregninger på individdata og se hvilke økonomiske konsekvenser udligningen har i forhold til den enkelte borger, fortæller Ole Schnor.

At DST Consulting har sammenkørt grundregistre og derefter stillet anonymiserede data til rådighed via forskerordningen, sparer BDO for en masse arbejde.

- Her i DST Consulting har vi jo en stor erfaring med at sammenkøre registre, og vi har også programmerne til at gøre det. Det kan være ret store og komplekse programmer, som det ville tage lang tid for kunden selv at udvikle. Bare et af

kriterierne er fx personer med lav indkomst i tre ud af fire år. Her skal man ned i indkomstregistret og se om folk er der i tre ud af fire år op til dataåret. Derudover er der andre afgrænsninger for eksempel i forhold til alder – og selvstændige tæller ikke med og så videre. Bare det at lave de afgrænsninger kræver en virkelig stor indsigt i indkomstregistret. Hvis kunden selv vil skulle gøre det, vil det tage meget tid, men vi kan gøre det rimeligt hurtigt, siger Ole Schnor.

Analysen blev en øjenåbner

BDO's samarbejde med Gribskov Kommune begyndte i slutningen af 2015 og det færdige resultat lå færdigt i februar 2017. Gribskov blev derfor pilotkommunen, fortæller Bjarne Roerup

Rom, og efterfølgende har BDO lavet et tilsvarende projekt med Lolland kommune, hvor hele forløbet kun tog et par måneder, fordi modellen nu er udviklet.

Modellen er bygget op af to ting, nemlig baggrundsvariable og økonomiske variable. De økonomiske variable er skatteindkomster og indtægter fra den kommunale udligning, og på udgiftssiden er det driftsudgifter. Baggrundsvariablene er forskellige boligtyper som rækkehuse, enfamiliehuse, landejendomme og etagebyggeri.

Derudover blev baggrundsvariablene delt op i forskellige husstandstyper eller familietyper. Kategorierne var par med børn, par uden børn, enlige med børn,

enlige uden børn, ældre par over 65 år, ældre enlige og en kategori, der hedder andre husstandstyper. Selve inddelingen var ikke uden udfordringer.

- Det viste sig, at rigtig mange husstandstyper ikke falder ind under de første seks kategorier. Fx en husstand, hvor der er tre voksne og ingen børn. Det kan være et bofællesskab eller et par, der bor sammen med en bedsteforælder eller et par, der lejer et værelse ud. Der er simpelthen så mange forskellige husstandstyper og det havde vi ikke forudset, så det brugte vi en del tid på, fortæller Bjarne Roerup Rom.

Gribskov Kommune har brugt resultaterne af analysen i forbindelse med den

» **Det er oplagt at forestille sig, at hvis man nu bygger parcelhuse, så får man nogle gode stabile kernefamilier, som genererer en indtægt...**

fremadrettede byplanlægning. Og analysen kom til at gøre en forskel, for der var nogle overraskende resultater imellem.

- Analysen omfattede de mennesker, der var flyttet til Gribskov Kommune

fra 2010 til 2014. Vi kunne konkret se, hvordan deres udgiftsstruktur så ud, og hvilke indtægter de havde genereret i form af skat og udligningsbidrag og fik dermed et overblik over forskellene i kommunen. Der er fx forskel på om folk bor i Gilleleje eller i det nordlige Helsingør. Det er oplagt at forestille sig, at hvis man nu bygger parcelhuse, så får man nogle gode stabile kernefamilier, som genererer en indtægt, og hvis man bygger almennyttigt boligbyggeri, så får man nogle familier, hvor der er større sociale omkostninger, og en negativ økonomi. Og der var analysen nok lidt en øjenåbner, for det var mere nuanceret end som så, blandt andet på grund af den kommunale udligning, fortæller Bjarne Roerup Rom. ■

FAKTA #2

Danmarks Statistiks forskerordning

Danmarks Statistiks omfattende registersamlinger, med data indsamlet tilbage fra 70'erne og frem til i dag, indeholder et betydeligt forskningspotentiale. For at udnytte potentialet i overensstemmelse med den gældende registerlovgivning har Danmarks Statistik oprettet en særlig forskerordning, der hjælper og rådgiver omkring forsker adgang til data.

Gennem Danmarks Statistiks forskerordning kan autoriserede forskningsinstitutioner få adgang til de data, de har behov for til at løse konkrete forsknings- og analyseopgaver. Der gives adgang til afidentificerede mikrodata, dvs. data på person- og virksomhedsniveau. Forskerne får adgang til data fra deres egen arbejdsplads over Internettet.

BJARNE ROERUP ROM
Senior Manager
BDO Statsautoriseret
revisionsaktieselskab
Foto: BDO

KONTAKT:

Ole Schnor
DST Consulting
Tlf. 39 17 39 36
osc@dst.dk